

Vapor Aranyó

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: C/ Enric Granados, 1-3

Coordenades:

Latitud: 41.53595
Longitud: 2.17974
UTM Est (X): 431576
UTM Nord (Y): 4598580

Classificació

Número de fitxa: 08260 - 25
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX
Any: Edifici nau baixa: 1857 / Edifici planta alta i recinte industrial: 1872
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Ha estat rehabilitat recentment per acollir el Museu del Treball i de la Indústria Viva.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Núm. reg. 3628-I Acord Ple Ajuntament 31/03/2011. Pla Especial Protecció Patrimoni Arquitectònic
Data aprovació: dj., 31/03/2011 - 12:00
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament Santa Perpètua de Mogoda
Autoria de la fitxa: Goretti Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dl., 20/04/2009 - 02:00

revisió:**Data de la darrera revisió:** dj., 04/04/2024 - 15:36

Descripció

El Vapor Aranyó es troba situat en una illa de 6157 m² amb l'accés principal a l'avinguda de Santiga, al límit del nucli antic. Es troba enmig de l'eixample de principis de segle XX, amb carrers estrets i envoltats d'edificis residencials.

Les dues naus principals corresponen a la tipologia d'edifici industrial de totxo vist amb plantes lliures, de final del segle XIX. Disposades en L són independents l'una de l'altra, estan construïdes paral·lelament als carrers de Martí Costa i d'Enric Granados deixant la resta de la parcel·la lliure, on se situen d'una manera desordenada un seguit d'edificis annexos.

La nau més gran (56 x 18m), té planta baixa més una planta pis, i l'altra (40 x 12m) es desenvolupa en planta baixa. L'estructura de suport està formada per parets de càrrega de totxo massís i bigues de fusta. La planta pis de la nau més gran té unes arcades de totxo massís que suporten les bigues de fusta de la coberta. La nau de la planta baixa té coberta a dues aigües de teula àrab. La nau de planta baixa més planta pis també té coberta a dues aigües, però li sobresurten els volums de les finestres amb teulada de dues aigües, però perpendiculars a la teulada principal. Les naus principals són un bon exemple d'arquitectura industrial de finals del segle XIX.

En l'espai lliure del recinte industrial hi ha un jardí interior amb diversos arbres: plàtans, palmera, acàcies, etc. Una part de l'antic recinte industrial s'ha obert i s'ha format un espai públic, la plaça 8 de març.

Destaca entre totes les construccions l'alta xemeneia de totxo massís de l'antiga caldera. Tant la nau petita com la gran segueixen un ritme constant en la composició de les façanes. La repetició del mòdul de finestral en la nau petita i el joc entre aquests i les finestres bessones que es repeteixen alternativament a la planta pis destacant el seu volum respecte el pla de la teulada en la nau gran dóna a aquest conjunt una riquesa formal molt significativa dins la seva simplicitat. Destaquen, a nivell arquitectònic, els volums de les finestres de la planta pis de la nau gran i els contraforts de les façanes d'ambdues naus.

És la primera indústria que s'instal·là a Santa Perpètua i representa l'element més important del patrimoni industrial de la vila. La seva existència ha tingut un paper fonamental per a la història del segle XX al municipi (1914 primera vaga d'obreres per reivindicacions salarials).

Observacions:

Actualment el Museu del Treball i la Indústria Viva (MTIV) té la seu principal a l'edifici principal del Vapor Aranyó. Aquest equipament es va inaugurar el 4 de març del 2023, després de la restauració i condicionament de la nau gran, els edificis annexos i la urbanització de la plaça 8 de març.

Aquest museu està dedicat al treball i la indústria viva, fa un recorregut per l'evolució de les formes de treball de la humanitat, amb la transformació del model productiu, del món agrari a l'industrial, així com una reflexió de les formes del treball del present i el futur. Més informació i horaris a

info@mtiv.cat

Història

Fundat per Claudi Arañó i Arañó al 1857, amb la construcció d'una nau d'una planta, per a encabir-hi una fàbrica tèxtil, la primera del municipi. Aquest empresari barceloní ja disposava d'una fàbrica de llana a Barcelona i, en aquells moments s'expandeix pel Vallès Occidental, amb aquesta fàbrica i una segona a Mollet del Vallès.

Quinze anys més tard construeix un segon edifici, de dues plantes i més llarg, per a ampliar la fàbrica, juntament amb l'edifici de la Caldera i la seva xemeneia com a quadra energètica del recinte.

Amb la mort de l'empresari al 1884, la seva vídua lloga el recinte a diversos industrials que segueixen dins el sector del tèxtil.

Durant la guerra civil es va fer servir de magatzem, garatge de vehicles i com a habitatge per als refugiats.

A partir de 1945 canvia de propietaris, a les famílies d'Agustí Portell i Guillem Moresco però continua la seva producció industrial tèxtil i, química als darrers anys.

Al 1999 l'Ajuntament de Santa Perpètua adquireix el recinte. Al 2004 es rehabilita l'edifici de la nau baixa, i es converteix en un Centre Cívic, i l'edifici de la Caldera. Recentment, al 2023 es rehabiliten la resta d'espais i se'ls atorga nous usos, com el Museu del Treball i al Indústria Viva i una Sala polivalent per a usos Culturals.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (1996). *Pla Especial de Protecció del Patrimoni arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda*. Text refós novembre de 1996. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Obres públiques i urbanisme.

RICART, J., Díez, M., Vilàs, E., Aymerich, L., Morral, J. (1999). *El que sabem del segle XX. Història de Santa Perpètua de Mogoda 1900-1979*. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. 2 Volums.

TRAVESET PLA, N., (2023). "[La transformació de col·lecció a Museu del Treball i la Indústria Viva a Santa Perpètua de Mogoda Museu del Treball i la Indústria Viva \(MTIV\)](#)", *Mnemòsine, Revista Catalana de Museologia*, núm. 13.

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (2024). *Vapor Aranyó, l'èxit d'un fracàs*.

Enllaços d'interès:

[Museu del Treball i la Indústria Viva](#)

